

Ministerul Educației al Republicii Moldova

**PROIECT DE DEZVOLTARE
A CURRICULUMULUI NAȚIONAL**

Curriculum Național

versus

părinți și elevi

**Proiectarea Planului-cadru de
învățământ**

**Valentin CRUDU,
șef Direcția învățământ preuniversitar**

3 martie 2017

Constatări și dezvoltări relevante în sistemul de învățământ general

Rezultatele testării internaționale PISA (Programme for International Student Assessment)

- ▶ PISA prezintă un Program pentru Evaluarea Internațională a Elevilor, care a fost inițiat de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică OECD în anul 2000.
- ▶ PISA - un studiu comparativ internațional, desfășurat peste fiecare 3 ani, cu scopul de a testa competențele de bază ale elevilor de 15 ani în trei domenii de studii: citire/lectură, științe, matematică.
- ▶ PISA evaluează în ce măsură elevii care finalizează învățământul obligatoriu au acumulat cunoștințe și au dezvoltat competențe-cheie esențiale pentru o participare activă în societatea contemporană.
- ▶ PISA indică nu doar măsura în care elevii pot reproduce cunoștințe, dar și dacă ei le pot aplica în situații noi, atât în cadrul învățării, cât și în viața reală.
- ▶ Astfel, PISA oferă informații pentru politica și practica educațională la nivel de țară, precum și comparativ cu alte țări, regiuni.

Rezultatele testării PISA (Republica Moldova)

- Republica Moldova a participat la 2 testări PISA:
PISA 2009+, în luna martie 2010 și PISA 2015;
- Studiul relevă că țara noastră a înregistrat la PISA 2015 o **creștere dinamică a punctajului mediu la fiecare disciplină**, raportat la un ciclu de 3 ani (pentru celelalte țări, iar pentru R. Moldova un ciclu de 6 ani). Cu toate acestea, rezultatele elevilor din Republica Moldova rămân a fi mai joase decât rezultatele medii pentru țările OECD.

Domeniul evaluat	Citirea / lectura	Matematica	Științe
Anul 2010 (PISA 2009+)	398	397	413
Anul 2015 (PISA 2015)	416	420	428
Media OECD (2015/2009)	493/493	490/496	493/501

Necesitatea dezvoltării curriculare – realizarea finalității educaționale prin: formarea unui caracter integru și dezvoltarea unui sistem de competențe la elevi

Competențe-cheie, ediția 2010	Competențe-cheie, ediția 2017 (după Codul Educației)
1. Competențe de învățare/de a învăța să înveți	1. Competențe de învățare/de a învăța să înveți
2. Competențe de comunicare în limba maternă/limba de stat	2. Competențe de comunicare în limba română
3. Competențe acțional-strategice	3. Competențe de comunicare în limba maternă
4. Competențe de comunicare într-o limbă străină	4. Competențe de comunicare în limbi străine
5. Competențe digitale în domeniul TIC	5. Competențe digitale
6. Competențe interpersonale, civice, morale	6. Competențe sociale și civice
7. Competențe de bază în matematică, științe și tehnologie	7. Competențe în matematică, științe și tehnologie
8. Competențe antreprenoriale	8. Competențe antreprenoriale și spirit de inițiativă
9. Competențe culturale, interculturale (de a respecta și a crea valori)	9. Competențe de exprimare culturală și de conștientizare a valorilor culturale
10. Competențe de autocunoaștere și autorealizare	

Rezultatele evaluării finale la absolvirea ciclului primar (nota medie pe țară)

Disciplina școlară Anul școlar	Matematica	Limba și literatura română (șc. națională)	Limba și literatura rusă (șc. alolingvă)	Limba și literatura română (șc. alolingvă)
2012-2013	7,67	7,87	8,09	7,88
2013-2014	7,86	7,69	7,56	7,77
2014-2015	8,10	8,18	8,49	7,99
2015-2016	8,15	8,02	8,31	7,98

Rezultatele la examenul de absolvire a ciclului gimnazial (nota medie pe țară)

Disciplina școlară	Matematica	Limba și literatura română (șc. națională)	Limba și literatura rusă (șc. alolingvă)	Istoria românilor și universală	Limba și literatura română (șc. alolingvă)
Anul școlar					
2011-2012	7,01	6,99	6,99	7,17	7,07
2012-2013	6,87	6,87	7,20	7,12	7,06
2013-2014	6,94	6,91	7,18	7,12	7,02
2014-2015	7,17	6,95	7,13	6,82	7,21
2015-2016	7,04	7,34	7,05	7,05	7,32

Rezultatele la examenul de absolvire a ciclului liceal (nota medie pe țară)

Anul		Nr. de candidați	Promovați (în %)	Nota medie	Nota medie (de la 9 - 10)	Nota medie (de la 8 - 8,99)
2014	<u>Absolvenți</u> , L.T.	16731	71,39		177	1060
	Restanțieri, L.T.	3682	31,10			
	Total, candidați	27604	56,07	5,66		
2015	<u>Absolvenți</u> , L.T.	14012	82,45		173	1107
	Restanțieri, L.T.	5141	36,14			
	Total, candidați	25952	64,48	5,87		
2016	<u>Absolvenți</u> , L.T.	11964	86,33		201	1158
	Restanțieri, L.T.	3250	24,65			
	Total, candidați	21520	62,42	5,94		

Condițiile care au determinat elaborarea Curriculumului Național?

- Implementarea unor schimbări de esență, prevăzute în Codul Educației al Republicii Moldova (intrat în vigoare la 23.11.2014);
- realizarea Strategiei Naționale „Moldova 2020” și a demersului prioritar „modernizarea sistemului educațional pentru a răspunde atât nevoilor individuale ale tinerilor, cât și cerințelor pieții de muncă ...”;
- continuarea procesului reformelor educaționale și îmbunătățirea rezultatelor acestora;
- respectarea consecvenței în acțiunile procesului de modernizare a Curriculumului Educațional actual (2010-2017);
- constatarea (din opiniile cadrelor didactice) gradului înalt de teoretizare și de complexitate a curricula la unele discipline, ceea ce frânează obținerea unor rezultate obiective și de calitate;
- constatarea nivelului scăzut/insuficient de realizare a principiului interdisciplinar în cadrul curricula;
- constatarea nivelului scăzut de interconexiune între unele componente în cadrul paradigmei curriculare: finalități – conținuturi – procese – rezultate;
- constatarea lipsei unei abordări sistemice asupra noțiunii de “competențe”.

Condițiile care au determinat necesitatea dezvoltării curriculare

- ▶ Asigurarea continuității Curriculumului Național - direcție strategică de asigurare a calității învățământul general;
- ▶ ajustarea politicilor curriculare la standardele educaționale naționale și internaționale;
- ▶ asigurarea continuității în reformele curriculare și politicile educaționale;
- ▶ asigurarea funcționalității ciclurilor curriculare în raport cu tendințele dezvoltării curriculare pe plan național și internațional;
- ▶ reglarea cadrului curricular în raport cu disfuncționalitățile identificate în procesul monitorizării acestuia;
- ▶ profesionalizarea continuă a cadrelor didactice din perspectiva curriculară.

S-a constatat o influență puternică asupra sistemului de învățământ a:

- *provocărilor lumii contemporane: globalizare - antiglobalizare, internaționalizare - antiinternaționalizare, tehnologizare, criza de valori etc.;*
- *provocărilor interne: criza social-economică, criza demografică, criza culturală, criza identitară, criza politică etc.*

Profilul ABSOLVENTULUI

Ne dorim la finele absolvirii tuturor ciclurilor de învățământ UN ABSOLVENT :

- înzestrat cu competențe transdisciplinare (ce derivă din competențele-cheie);
- care posedă un sistem de competențe ce include: cunoștințe, abilități, atitudini și valori, formate prin prisma tuturor disciplinelor școlare studiate și care îi permit participarea activă la viața socială și economică.

Absolventul ciclului primar de învățământ posedă competențe transdisciplinare:

- *Competența de a învăța din diverse surse, independent și împreună cu alții.*
- *Competențe de a manifesta atitudine pozitivă și încredere în forțele proprii.*

Absolventul ciclului gimnazial de învățământ posedă competențe transdisciplinare:

- *Competențe de a utiliza în situații reale instrumentele cu acțiune digitală, manifestând independență în gândire și acțiune.*
- *Competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.*

Absolventul ciclului liceal de învățământ posedă competențe transdisciplinare:

- *Competența de a-și alege conștient viitoarea arie de activitate profesională în scopul autorealizării personale.*
- *Competențe de a organiza activitatea personală în condițiile tehnologiilor aflate în permanentă schimbare, manifestând încredere în sine și în succes.*

Necesitatea redimensionării Planului-cadru de învățământ prin:

- a) Redimensionarea/reconceptualizarea unor arii curriculare;
- b) integrarea unor discipline școlare conexe dintr-o arie curriculară;
- c) reconceptualizarea unor discipline școlare în dependență de nevoi reale ale elevului/societății: exemplu, *Educația pentru societate/ Educația socială*;
- d) necesitatea introducerii unei ore săptămânal de Dirigenție în Planul-cadru pentru acoperirea dimensiunilor necesare pentru consilierea și dezvoltarea personală a elevului;
- e) necesitatea asigurării continuității la capitolul „evaluare”, în scopul trecerii de la descriptori (înv. primar) la acordarea calificativelor (înv. gimnazial) - unele discipline;
- f) majorarea ponderii disciplinelor opționale incluse în planul-cadru;
- g) redimensionarea statutului și locului disciplinelor opționale și la decizia școlii/raionului/componenta regională în structura Planului de învățământ;
- h) reducerea numărului de discipline școlare obligatorii la ciclul liceal, fără a diminua calitatea rezultatelor învățării la nivel de sistem;
- i) diversificarea Planurilor de învățământ pentru ciclul liceal în raport cu profilurile educaționale și profesionale, stabilite în noile abordări a învățământului liceal, dar și a contextului național (grupul de lucru).

Planul-cadru de învățământ, ciclul primar (numărul de discipline obligatorii)

Aria curriculară/ clasa	I	II	III	IV
Limbă și comunicare	1	2	2	2
Matematică și științe	1	2	2	2
Educație socioumanistică	1	1	1	2
Arte	2	2	2	2
Tehnologii	1	1	1	1
Sport	1	1	1	1
Nr. total (discipline obligatorii)	7	9	9	10
Nr. maxim de discipline opționale	2	2	2	2
Nr. maxim de ore	20	22	22	23

Numărul total de discipline obligatorii în alte țări (ciclul primar)

Denumirea statului	Nr. total de discipline, ciclul primar
Moldova	10
Austria	9+2 discipline obligatorii
Belgia	8
România	9
Danemarca	8+3 opționale obligatorii
Finlanda	10
Franța	8
Germania	8

*Planul cadru pentru clasele I – IV, anul
de studii 2017-2018*
Varianta I (pilotare)

Modificări operate, argumente:

Aria curriculară Disciplina	Clasele / numărul de ore			
	I	II	III	IV
A. Limba de comunicare				
1. Limba și literatura română	8	7	7	7
2. Limba străină 1	-	2	2	2
B. Matematică și științe				
1. Matematică	4	4	4	4
2. Științe	-	1	1	1
C. Educație socio-umanistă				
1. Istorie	-	-	-	1
2. Educație moral-spirituală	1	1	1	1
D. Arte				
1. Educație muzicală	1	1	1	1
2. Educație plastică	1	1	1	1
E. Tehnologii				
1. Educație tehnologică	1	1	1	1
F. Sport				
1. Educație fizică	2	2	2	2
Opționale	2	2	2	2
Număr de ore	18+2	20+2	20+2	21+2

Se păstrează rețeaua de ore, ariile curriculare, nu se elimină și nu se integrează anumite discipline.

1. Disciplinele opționale vor fi excluse din ariile curriculare și vor fi propuse la alegerea unității de învățământ, adecvate, pe cât posibil, specificului local, intereselor și nevoilor elevilor.

2. Disciplinele opționale vor fi desfășurate în vederea asigurării **competențelor cheie, Cod ed., art. 11**, conform următoarelor criterii:

a) **În clasa I** se va propune o oră de **Comunicare**, în mod obligatoriu, în vederea îmbunătățirii comunicării orale în contextul situației de viață – primă necesitate a copilului de vârstă școlară mică de a se adapta în mediul școlar;

b) **În clasele II-IV** se va propune o oră de **Educației economice**, în mod obligatoriu, pentru sensibilizarea elevilor cu privire la problemele economice, identificării intereselor proprii și a unor mijloace de economisire și gestionare corectă a banilor. Cei mici vor ști să-și facă și să prioritizeze propriul coșuleț de consum, vor învăța să economisească înțelegând utilitatea și calitatea unei jucării (știm bine că fiecare copil vrea să le cumpere pe toate). Relația dorință — plăcere — necesitate va fi intens discutată prin exemple de bunuri și servicii specifice oamenilor mici și mari.

Planul – cadru de învățământ pentru clasele I-IV , 2017-2018

Varianta 2 (pilotare)

Varianta 2.

Modificări operate, argumente

Disciplina Școlară	Aria curriculară	Clasele / numărul de ore			
		I	II	III	IV
A. Limbă și comunicare					
1. Limba și literatura română		8	7	7	7
2. Limba străină 1		-	2	2	2
B. Matematică și științe					
1. Matematică		4	4	4	4
2. Științe		-	1	1	1
C. Om și societate					
1. Istoria românilor și universală		-	-	-	1
2. Dezvoltare personală		1	1	-	-
3. Educație pentru societate		-	-	1	1
D. Arte și tehnologii					
1. Educație artistică		3	3	3	3
E. Sport					
1. Educație fizică		2	2	2	2
F. Consiliere și orientare					
1. Dirigenție		1	1	1	1
Opționale					
Număr minim de ore		19	21	21	22
Număr maxim de ore		21	23	23	24

Actualmente se atestă numeroase suprapuneri ale disciplinei **Educație moral-spirituală** cu orele de Dirigenție, Limba și literatura română, Științe, Istorie, Educație civică..

Astfel, se propune o disciplină cu caracter formativ-educativ care să **includă și activități integratoare** (sociale, culturale, ecologice, media, proiecte etc.). Acestea se vor proiecta periodic (o dată la 2-4 săptămâni) și vor face ca formarea la ore să fie funcțională și să ducă în mod real la formarea de comportamente.

Dezvoltare personală / Educație pentru societate educație pentru autoeficiență, educație moral-spirituală, educație civică, educație interculturală, educație pentru drepturile copilului, educație media...

Procesul educațional nu se va desfășura doar în sala de clasă, elevii vor avea libertatea alegerii modalităților de implicare în activități, în spiritul centrării pe elev.

Educație artistică arte vizuale, muzică, artizanat, teatru, dans... O disciplină integrată focalizată pe creativitate și abilități practice; reducerea volumului de cunoștințe teoretice; modernizarea modulelor de conținut la educația tehnologică.

Dirigenție se propune în trunchiul de bază al planului – cadru.

Planul cadru pentru clasele I – IV, anul de studii 2017-2018

Varianta 3 (pilotare)

Aria curriculară Disciplina	Clasele / numărul de ore			
	I	II	III	IV
A. Limbă și comunicare				
1. Limba și literatura română	8	7	7	7
2. Limba străină 1	-	2	2	2
B. Matematică și științe				
1. Matematică	4	4	4	4
2. Științe	-	1	1	1
C. Om și societate				
1. Istoria românilor și universală	-	-	-	1
2. Educație socio-culturală (EMS+Dirigenție+Educație civică)	1	1	1	1
D. Arte și Tehnologii				
1. Educație muzicală	1	1	1	1
2. Educație plastică + tehnologică (Educația media) EDUCAȚIE ARTISTICĂ	2	2	2	2
SPORT				
1. Educație fizică	2	2	2	2
Opționale	2	2	2	2
Număr de ore	20	22	22	23

Planul-cadru de învățământ, ciclul gimnazial (numărul de discipline obligatorii)

Aria curriculară/ clasa	V	VI	VII	VIII	IX
Limbă și comunicare	3	3	3	3	3
Matematică și științe	2	3	5	5	5
Educație socioumanistică	3	3	3	3	3
Arte	2	2	2	1	-
Tehnologii	1	1	1	1	1
Sport	1	1	1	1	1
Nr. total (discipline obligatorii)	12	13	15	14	13
Nr. maxim de discipline opționale	2	2	2	2	2
Nr. maxim de ore	26	27	30	30	29

Numărul total de discipline obligatorii în alte țări (ciclul gimnazial)

Denumirea statului	Nr. total de discipline, ciclul gimnazial
Moldova	15
Austria	15
Belgia	10 (VII-VIII) 8 (IX)
Danemarca	9 + 3 opționale obligatorii
Finlanda	13 +4 opționale obligatorii
Franța	13
Germania	9

MODELUL 1 (pentru pilotare)

Planul – cadru de învățământ pentru clasele V-IX, anul de studii 2017-2018

Disciplina	Aria curriculară		Învățământul gimnazial				
			Clasele/numărul de ore				
	V	VI	VII	VIII	IX		
A. Limbă și comunicare							
1. Limba și literatura română	6	6	5	5	5		
2. Limba străină 1	2	2	2	2	2		
3. Limba străină 2	2	2	2	2	2		
B. Matematică și Științe							
1. Matematică	4	4	4	4	4		
2. Științe	1	-	-	-	-		
3. Biologie	-	1	2	2	2		
4. Fizică	-	1	2	2	2		
5. Chimie	-	-	1	2	2		
6. Informatică	-	-	-	1	1		
C. Om și societate (C. Educație socioumanistică)							
1. Istoria românilor și universală	2	2	2	2	2		
2. Geografie	1	1	1	1	1		
3. Educația socială*	1	1	1	1	1		
D. Arte și Tehnologii							
1. Educația muzicală	1	1	1	1			
2. Educația fizică și pentru sănătate	2	2	2	2	2		
3. Educația plastică și tehnologică (curs integrat)	2	2	2	1	1		
4. TIC (Tehnologii digitale)			1				
E. Sport							
1. Educația fizică și pentru sănătate	2	2	2	2	2		
F. Consiliere și orientare							
1. Dirigiență	1	1	1	1	1		
2. Opționale	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3		
Număr minim de ore	28	29	32	32	31		
Număr maxim de ore, săptămânal	28	29	32	32	31		

Educația socială
(Educația civică)
(Educație pentru drepturile copilului/omului, Educație interculturală, Educație pentru cetățenie democratică, Educație economică și antreprenorială, Educație socială și financiară, Ghidare în carieră, Dezvoltare durabilă)

MODELUL 2 (pentru pilotare)

Planul - cadru de învățământ pentru clasele V-IX, anul de studii 2017-2018

Disciplina	Aria curriculară	Învățământul gimnazial				
		Clasele/numărul de ore				
		V	VI	VII	VIII	IX
A. Limbă și comunicare						
1. Limba și literatura română	6	6	5	5	5	
2. Limba străină 1	2	2	2	2	2	
3. Limba străină 2	2	2	2	2	2	
B. Matematică și Științe						
1. Matematică	4	4	4	4	4	
2. Științe	1	-	-	-	-	
3. Biologie	-	1	2	2	2	
4. Fizică	-	1	2	2	2	
5. Chimie	-	-	1	2	2	
6. Informatică	-	-	-	1	1	
C. Om și societate (C. Educație socioumanistică)						
1. Istoria românilor și universală	2	2	2	2	2	
2. Geografie	1	1	1	1	1	
3. Educația pentru societate*	1	1	1	1	1	
D. Arte și Tehnologii						
1. Educația muzicală	1	1	1	1	-	
2. Educația plastică	1	1	1	-	-	
3. Educația tehnologică	1	1	1	1	1	
4. TIC (Tehnologii digitale)	-	-	1	-	-	
E. Sport						
1. Educația fizică și pentru sănătate	2	2	2	2	2	
F. Consiliere școlară și dezvoltare personală						
1. Dirigenție *	1	1	1	1	1	
2. Opționale	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	
Număr minim de ore	25	26	29	29	28	
Număr maxim de ore, săptămânal	28	29	31	32	31	

*Educația pentru societate (Educația civică) (Educație pentru drepturile copilului/omului, Educație interculturală, Educație pentru cetățenie democratică, Educație economică și antreprenorială, Educație socială și financiară, Ghidare în carieră, Dezvoltare durabilă)

*Dirigenție (BSV, Securitatea la trafic, Educația pentru familie, Ghidare în carieră)

MODELUL 3 (pentru școlile mici, pilotare)

Planul - cadru de învățământ pentru clasele V-IX, anul de studii 2017-2018

Disciplina	Aria curriculară	Învățământul gimnazial				
		Clasele/numărul de ore				
		V	VI	VII	VIII	IX
A. Limbă și comunicare						
1. Limba și literatura română		6	6	5	5	5
2. Limba străină 1		2	2	2	2	2
3. Limba străină 2		2	2	2	2	2
B. Matematică și Științe						
1. Matematică		4	4	4	4	4
2. Științe (Biologie + fizică)		1	2	-	-	-
3. Biologie		-	1	2	2	2
4. Fizică		-	1	2	2	2
5. Chimie		-	-	1	2	2
6. Informatică		-	-	1	1	1
C. Om și societate (C. Educație socioumanistică)						
1. Istoria românilor și universală		2	2	2	2	2
2. Geografie		1	1	1	1	1
3. Educația socială*		1	1	1	1	1
D. Arte și Tehnologii						
1. Educația muzicală		1	1	1	1	-
2. Educația plastică		1	1	1	-	-
3. Educația tehnologică		1	1	1	1	1
4. Educația fizică și pentru sănătate		2	2	2	2	2
E. Consiliere școlară și dezvoltare personală						
1. Dirigenție *		1	1	1	1	1
2. Opționale		2-3	2-3	2-3	2-3	2-3
Număr minim de ore		25	26	29	29	28
Număr maxim de ore, săptămânal		28	29	32	32	31

***Educația socială** (Educația civică) (Educație pentru drepturile copilului/omului, Educație interculturală, Educație pentru cetățenie democratică, Educație economică și antreprenorială, Educație socială și financiară, Ghidare în carieră, Dezvoltare durabilă)

***Dirigenție** (BSV, Securitatea la trafic, Educația pentru familie, Ghidare în carieră)

Planul-cadru de învățământ, ciclul liceal, profil real (numărul de discipline obligatorii)

Aria curriculară/ clasa	X	XI	XII
Limbă și comunicare	2	2	2
Matematică și științe	4	4	4
Educație socioumanistică	3	3	3
Tehnologii	1	1	1
Sport	1	1	1
Nr. total (discipline obligatorii)	11	11	11
Nr. maxim de discipline opționale	2	2	2
Nr. maxim de ore /saptamână	31	31	32

Planul-cadru de învățământ, ciclul liceal, profil umanistic (numărul de discipline obligatorii)

Aria curriculară/ clasa	X	XI	XII
Limbă și comunicare	4	4	4
Matematică și științe	4	4	4
Educație socioumanistică	3	3	3
Tehnologii	1	1	1
Sport	1	1	1
Nr. total (discipline obligatorii)	13	13	13
Nr. maxim de discipline opționale	2	2	2
Nr. maxim de ore /saptamână	29	30	29

ARGUMENTE

- **Admiterea** la liceu să se realizeze printr-o selecție adecvată;
- **Revederea** numărului de ore pentru disciplinele obligatorii;
- **Profilarea liceelor** în concordanță cu oferta educațională a instituțiilor și resursele didactice disponibile:

Acces



Calitate



- Asigurarea școlii cu **personal didactic calificat**;
- Revizuirea **sistemului de salarizare** a cadrelor didactice **în bază de performanță**;
- **Abordarea sistemică**: manuale, softuri educaționale, rețele virtuale de cooperare.



www.shutterstock.com - 441205207

- **Revizuirea** numărului de ore pentru fiecare profil.
- **Excluderea** disciplinelor de studiu ce nu țin de profil.
- Discipline de studiu incluse în trunchiul variabil să asigure **orientarea profesională a liceenilor**.

Relevanță



Modelul I:

reducerea numărului de discipline școlare în învățământul liceal de la 13-14 la 10;

specializarea conform profilurilor și nu formală, prezentă astăzi în învățământul liceal;

pregătirea temeinică pentru studii de licență cu durată de 3 ani.

MODELUL I:

Modelul I.

ALGORITMUL DE RECONCEPTUALIZARE PROPOS:

Clasa a X-a. Indiferent de profil toți elevii de liceu studiază același Plan-cadru pentru obținerea unui nivel de cultură generală și posibilitatea de selectare corectă și coordonată în timp a ulterioarei specializări.

Clasa XI-a și a XII-a. Componenta invariabilă a Planului de învățământ (**4 discipline școlare**).
(!putem porni de la rezultatele sondajului)

Clasa XI-a și a XII-a. Componenta variabilă (de profil) a Planului de învățământ alcătuită din:

2 discipline școlare din aria curriculară specifică profilului, studiate la nivel avansat (extindere); **2 discipline școlare** din aria curriculară specifică profilului; **2 discipline opționale**

Modelul I- modificările propuse: (profilul real)

- ▶ **reducere** numărului total de ore (în toate clasele de liceu cu câte 1 oră);
- ▶ includerea în Planul - cadru pe dimensiunea **Extensii curriculare** - a unei discipline obligatorie –*Tehnologii informaționale*;
- ▶ **schimbarea** componentelor/ raportului dintre disciplinele școlare cu statut de disciplină obligatorie, disciplină cu extensie curriculară părțile (nivel avansat de studiere), discipline opționale;
- ▶ - **reducerea numărului de discipline școlare** obligatorii (de la 13 discipline de studiu la 11).

Disciplina	Componenta	Profil real		
		X	XI	XII
A. Componenta invariabilă				
1. Limba și literatura română		4	4	4
2. Limba străină (1)		3	3	3
3. Matematica		5	5	6
4. Informatica		2	2	2
B. Extensii				
1. Matematica		2	2	2
2. Tehnologii informaționale		1	1	1
C. Discipline specifice profilului				
1. Fizica		3	3	2
2. Chimie		2	2	2
3. Biologie		2	2	2
D. Componenta variabilă (obligatorii sunt 2 ore)				
1. Geografie		1	1	1
2. Istoria românilor și universală		1	1	1
3. Educația civică / socială		1	1	1
E. Sport				
1. Educație fizică		2	2	2
Număr de ore		28	28	29

Modelul I

modificările propuse: (profilul umanist)

- ▶ **reducere** numărului total de ore (clasa a X- cu 2 ore, clasa a XI- cu 3 ore);
- ▶ **reducerea** numărului de discipline prin inserția modulelor din disciplina școlară *Literatura universală* în disciplinele cu extensie curriculară;
- ▶ **schimbarea** componentelor/ raportului dintre disciplinele școlare cu statut de disciplină obligatorie, disciplină cu extensie curriculară părțile (nivel avansat de studiere), discipline opționale;
- ▶ **Schimbarea** disciplinelor obligatorii (de la 13 la 9 discipline de studiu);

Disciplina	Profil real		
	X	XI	XII
A. Componenta invariabilă			
1. Limba și literatura română	5	5	6
2. Limba străină (I)	4	4	4
3. Istoria românilor și universală	3	3	4
B. Extensii			
1. Limba străină (II)	2	2	2
2. Istoria românilor și universală	2	2	2
C. Discipline specific profilului			
1. Geografie	2	2	2
2. Educație civică/socială	2	2	2
D. Componenta variabilă (obligatorii sunt 3 ore)			
1. Informatică/ Tehnologii informaționale	1	1	1
2. Biologie	1	1	1
3. Chimie	1	1	1
4. Matematică	2	2	2
E. Sport			
1. Educație fizică	2	2	2
Număr de ore	23	23	24

Modelul II. conține un concept general de structurare rețelei instituțiilor liceale și respectiv a Planurilor-cadru conform tipurilor:

LICEU CLASIC

- De regulă funcționează în centre raionale/zona rurale.
- Misiunea: formarea generală
- Tipul bacalaureatului: ”general”
- Planul-cadru de învățământ: Discipline școlare obligatorii (nucleu), la alegere, opționale (orientate spre profil) și de cultură generală.

- De regulă funcționează în centre raionale, orașe.
- Misiunea: formarea culturii generale și în domeniile real și socio-uman (clase separate).
- Tipul bacalaureatului: ”general”
- Funcționează în baza Planurilor-cadre pentru profilul real și socio-uman (separat).
- Unele discipline opționale pot fi comune pentru elevii din ambele profiluri.

LICEU TEORETIC

LICEU cu profil REAL/UMANIST

- De regulă funcționează în orașe.
- Misiunea: formarea culturii generale și în domeniu (preponderent, conform profilului)
- Tipul bacalaureatului: ”general”
- Planul-cadru de învățământ: DO de profil (nucleu), discipline de profil la alegere (2), DO orientate spre specialități care au la bază discipline de profil (2), DO orientate spre specialități care au la bază disciplinele non-profil (2), DO de cultură generală(1)

Misiunea: formarea generală și orientarea spre un domeniu concret/specialitate concretă (de regulă la specialități în masă).

Tipul bacalaureatului: „general +profil”

Planul-cadru de învățământ: 4 discipline obligatorii (conform), 2 discipline la alegere, opționale: 3 orientate spre profilul, 2 orientate spre alte profiluri, 2 de cultură generală.

LICEU cu profil ECONOMIC, PEDAGOGIC, ARTE, SPORT

LICEU TEORETIC

Notă: Elevii au dreptul să aleagă discipline din **Blocul B**, încadrându-se în 7 ore, precum și la solicitarea a 2 ore opționale din lista disciplinelor din **Blocul C**. În cazul când elevii pledează pentru studierea mai multor discipline din **Blocul B**, ei pot renunța la disciplinele opționale.

Disciplina		Blocul		Cl. a X-a		Cl. a XI-a		Cl. a XII-a	
		umanist	real	umanist	real	umanist	real		
A. Discipline obligatorii									
1.	Limba și literatura română	5	4	5	3	5	3		
2.	Limba străină I	4	4	4	4	4	4		
3.	Istoria românilor și universală	3	2	3	2	3	2		
4.	Geografie	2	2	2	2	2	2		
5.	Matematica	2	5	2	5	2	5		
B. Discipline la alegere									
1.	Literatura universală	1	-	1	-	1	-		
2.	Limba străină II	2	2	2	2	2	2		
3.	Educație civică	1	1	1	1	1	1		
4.	Biologie	1	2	1	3	1	3		
5.	Chimie	1	3	1	2	1	3		
6.	Fizica	1	2	1	2	1	2		
7.	Informatica	1	2	1	2	1	2		
8.	Sportul	2	2	2	2	2	2		
C. Discipline Opționale									
1.	Turism	1	1	1	1	1	1		
2.	Educație ecologică	1	1	1	1	1	1		
3.	Educație econom/antreprenorială	1	1	1	1	1	1		
4.	TIC	1	1	1	1	1	1		
5.	Integrare europeană pentru tine	1	1	1	1	1	1		
6.	Educație pentru sănătate	1	1	1	1	1	1		
Total ore obligatorii		16	16	16	16	16	16		
Total ore la alegere		7	7	7	7	7	7		
Total ore opționale		2	2	2	2	2	2		
Număr total de ore		25	25	25	25	25	25		

LICEU cu profil REAL

Notă: Elevii au dreptul să aleagă discipline din **Blocul B**, încadrându-se în 2-4 ore, precum și la solicitarea a 2 ore opționale din lista disciplinelor din **Blocul C**. În cazul când elevii pledează pentru studierea mai multor discipline din **Blocul B**, ei pot renunța la disciplinele opționale.

Blocul / Disciplina		Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a
		real	real	real
A. Discipline obligatorii				
1.	Limba maternă	2	2	2
2.	Limba străină I	2	2	2
3.	Matematica	5	5	5
4.	Biologie	3	3	3
5.	Chimie	3	2	3
6.	Fizica	3	3	4
7.	Informatica	2	2	2
B. Discipline la alegere				
1.	Limba străină II	2	2	2
2.	Istoria românilor și universală	1	1	1
3.	Geografie	1	1	1
C. Discipline Opționale- cultură generală				
1.	Sportul	1	1	1
2.	Cultura vorbirii	1	1	1
3.	Educație ecologică	1	1	1
Total ore obligatorii		20	19	21
Total ore la alegere		3	4	2
Total ore opționale		2	2	2
Număr total de ore		25	25	25

LICEU cu profil UMANIST

Notă: Elevii au dreptul să aleagă discipline din **Blocul B**, încadrându-se în 3 ore, precum și la solicitarea a 4 ore opționale din lista disciplinelor din **Blocul C**. În cazul când elevii pledează pentru studierea mai multor discipline din **Blocul B**, ei pot renunța la disciplinele opționale.

Blocul / Disciplina		Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a
A. Discipline obligatorii				
1.	Limba maternă	5	5	5
2.	Limba străină I	5	5	5
3.	Limba străină II	3	3	3
4.	Istoria românilor și universală	3	3	3
5.	Geografie	2	2	2
B. Discipline la alegere				
1.	Educație civică/socială	1	1	1
2.	Literatura universală	2	2	2
3.	Matematica	2	2	2
C. Discipline Opționale- cultură generală				
1.	Educație pentru sănătate/sport	1	1	1
2.	Cultura vorbirii	1	1	1
Discipline Opționale- profil				
1.	Educație ecologică	1	1	1
2.	Educație pentru dezvoltarea comunității	1	1	1
Discipline Opționale- alte profiluri				
1.	Educație economică și antreprenorială	1	1	1
2.	Tehnologia Informaticii și a Comunicațiilor	1	1	1
Total ore obligatorii		18	18	21
Total ore la alegere		3	3	3
Total ore opționale		4	4	4
Număr total de ore		25	25	25

Modelul III. Plan-cadru alternativ

Plan-cadru alternativ axat pe inteligențele copilului

Modulul I- Curriculum
invariabil-24-26* ore;

Modulul II- Instruire
vocațională-2/4 ore;

Modulul III- Curriculum
la decizia școlii-2 ore.

Disciplina de studiu	Clasa X		Clasa XI		Clasa XII	
	profil umani st	profil real	MODULUL I. INSTRUIREA DE BAZĂ			
			Umanist	Real	Umanist	Real
			Filologie istorie, Limbi străine	Fiz/mat Bio/chimie informatică	Filologie, istorie, Limbi străine	Fiz/mat Bio/chimie informatică
3. Istorie	3	2	3/5	0/2/3	3/5	0/2/3
4. Matematică	3	5	0/2/3	3/5	0/2/3	3/5
5. Limba străină II	2	-	-	-	-	-
6. Lit - ra universală	1	-	-	-	-	-
7. Geografie	2	2	0/3/5	0/2	0/3/5	0/2
8. Educație civică	1	1	-	-	-	-
9. Fizică	2	3	0/2	0/3/5	0/2	0/3/5
10. Chimie	1	3	0/2	0/3/5	0/2	0/3/5
11. Biologie	1	2	0/2	0/3/5	0/2	0/3/5
12. Informatică	1	2	0/2	0/3/5	0/2	0/3/5
13. Teh. informaționale	-	-	0/2	0/3/5	0/2	0/3/5
14. Educație fizică	2	2	2	2	2	2
Total ore curriculum invariabil:	27-29	28-30				
Total ore modulul I			24-26*	24-26*	24-26	24-26*

Modelul III. Plan-cadru alternativ

Plan-cadru alternativ axat pe inteligențele copilului

Modulul I- Curriculum invariabil-24-26* ore;

Modulul II- Instruire vocațională-2/4 ore;

Modulul III- Curriculum la decizia școlii-2 ore.

Disciplina de studiu	Clasa X		Clasa XI		Clasa XII	
	profil umanist	profil real	MODULUL I. INSTRUIREA DE BAZĂ			
			Umanist	Real	Umanist	Real
			Filologie istorie, Limbi străine	Fiz/mat Bio/chimie informatică	Filologie, istorie, Limbi străine	Fiz/mat Bio/chimie informatică
Modulul II. Instruire vocațională						
1.Limba străină II	-	-	0/2		0/2	
2. Educație civică	-	-	0/2		0/2	
3. Literatura universală	-	-	0/1/2		0/1/2	
4.Bazele antreprenorialului	-	-	0/1/2		0/1/2	
5.Altă disciplină opțională	-	-	0/1/2		0/1/2	
Total ore modul II:			2/4		2/4	
Modulul III. Instruire la decizia școlii						
Voluntariat comunitar	-	-	0/2		0/2	
Instruire și creativitate culturală (arte, muzică, literatură)	-	-	0/2		0/2	
Cercetare și creativitate tehnologică	-	-	0/2		0/2	
Total modul III:	-	-	2		2	
TOTAL ORE MODULE	-	-	30-32		30-32	

Parteneriat familie-școală

- ▶ În contextul Republicii Moldova, parteneriatele familie-școală sunt privite mai degrabă tradițional: școala este responsabilă de educația copiilor, familia – de creșterea acestora.
- ▶ Cadrele didactice și părinții sunt parteneri egali în procesul educativ, însă fiecare au experiențe și aspecte specific de activitate.
- ▶ Dezvoltarea unui parteneriat real între familie și școală este un proces dificil, prin care, pas cu pas, se va schimba semnificativ atitudinea atât din partea profesorilor, managerilor, cât și din partea părinților și a elevilor.
- ▶ Părinții au dreptul și obligația de a fi implicați în procesul educațional și implicit, în dezvoltarea curriculumului (în primul rând, al celui la decizia școlii).
- ▶ Cadrul de referință al Curriculumului Național (deși documentul nu are menirea de a fundamenta o strategie unitară de realizare a parteneriatului "familie-școală") deschide mai multe oportunități de implicare a părinților și a elevilor în rezolvarea problemelor ce țin de educație.
- ▶ **Un parteneriat eficient:**
 - va presupune dorința ambelor părți de a dialoga deschis despre educație;
 - va tinde spre respectarea deplină a rolurilor – de cadru didactic, de părinte, de elev;
 - va necesita asumarea responsabilității și manifestarea unui efort/angajament conștient din partea școlii și a familiei.